

Dreptuś na Szlaku Jabłkowym

Ponad 700 lat historii Warki

Warka jest jednym z najstarszych miast na Mazowszu. Według wielu źródeł lokacja miasta nastąpiła między rokiem 1284 a 1321. Naturalne położenie nad rzeką przy szlakach handlowych i komunikacyjnych, żyzne i urodzajne gleby oraz dogodne warunki przeprawy przez Pilicę – wszystko to spowodowało dynamiczny rozwój osady. W 1375 r. w Warce działały już Rada Miejska i sądy, a miasto cieszyło się opieką rezydujących w pobliskim Czersku Ksiąząt Mazowieckich. Największy rozkwit Warki przypadł na wiek XV i XVI. Miasto stało się prężnym ośrodkiem rzemieślniczo-handlowym. Na dużą skalę rozwinęło się w Warce szewstwo i piwowarstwo. W XVI-wiecznej Warce istniało aż siedem świątyń, w tym konwenty: dominikański i franciszkański. Z pocz. XVII w. miasto zaczęło tracić na znaczeniu. Ucierpiało najpierw podczas rokoszu Mikołaja Zebrzydowskiego, a następnie

Wycieczka nr B02

Do przejścia: 4 km

Do odwiedzenia: 23 PK

podczas zwycięskiej bitwy ze Szwedami w 1656 roku. Druga połowa XIX w. to okres znacznego ożywienia gospodarczego miasta i powstawania zakładów rzemieślniczych. W 1891 roku rozpoczęła działalność Fabryka Okuć Budowlanych „Bracia Lubert”, a browar w Winiarach podtrzymywał bogate tradycje warzenia piwa. Pierwsza, a następnie druga wojna światowa, w tym ciężkie walki o przyczółek warecko-magnuszewski, zrównały miasto z ziemią. W całej Warce ocalały zaledwie 3 domy. Nie dziwi więc fakt, że po wojnie miasto przez długie lata dźwigało się z gruzów.

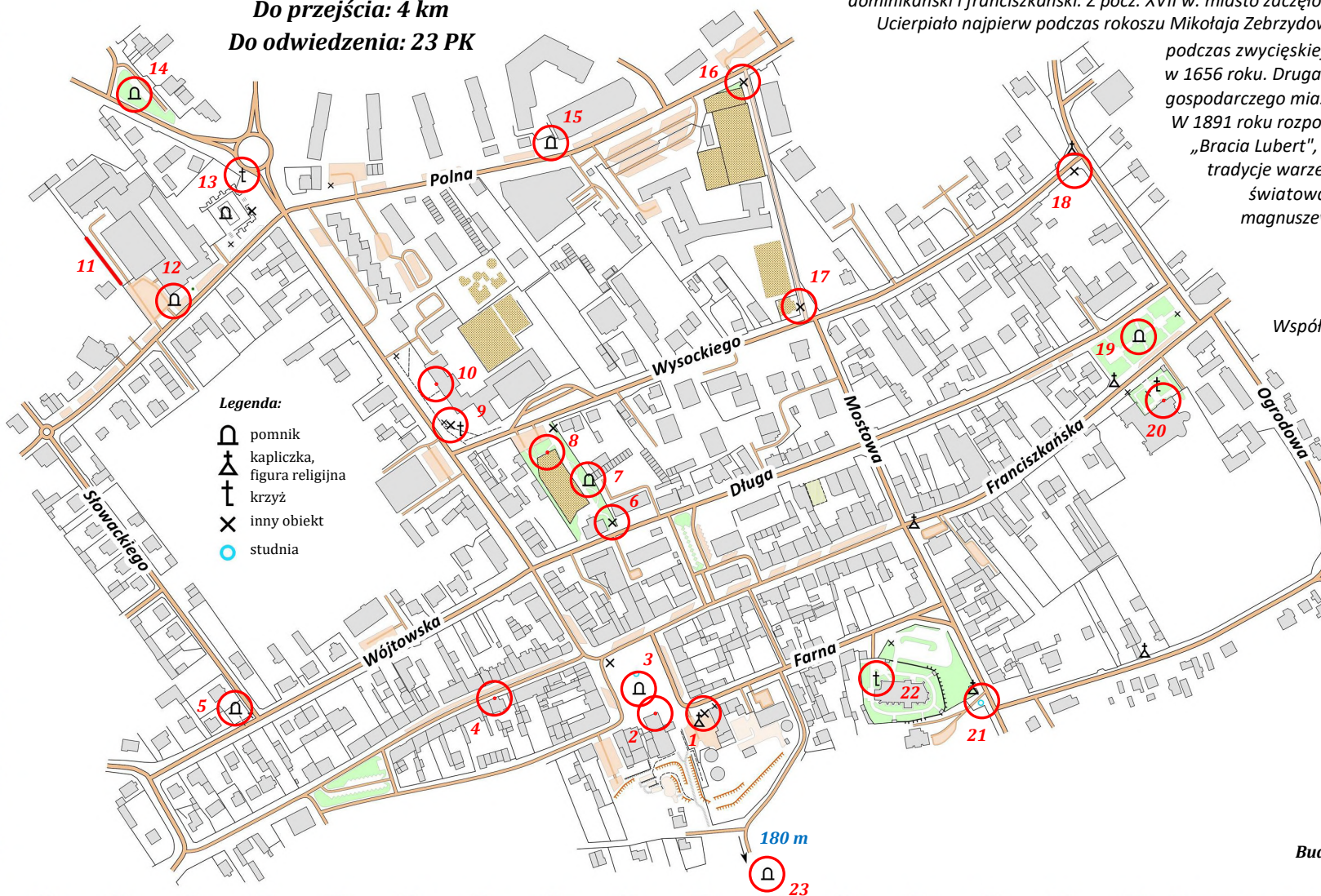
Współczesna Warka to dynamicznie rozwijające się miasto zamieszkiwane przez około 11 tysięcy mieszkańców, które umiejętnie łączy bogatą historię z nowoczesną gospodarką rolno-przemysłową. Miasto odgrywa kluczową rolę w strukturze „Największego Sadu Europy”, który odpowiada za produkcję ponad 40% polskich jabłek, stanowiąc jego turystyczne, kulturowe i logistyczne serce.

Na mapie, czerwonymi okręgami, zaznaczono punkty kontrolne (PK). Do każdego z nich zadano pytanie.

Odpowiedzi na pytania, jako potwierdzenie pokonania trasy, należy dostarczyć do organizatora.

Budowa trasy i kreślenie mapy: Dariusz Mazurek
Aktualność: lipiec 2026 r., wersja 1.0

Turystyczna Rodzinna Impreza Plenerowa
www.dreptus.pl

Dreptuś na Szlaku Jabłkowym/Ponad 700 lat Warki

PK 1	Ochotnicza Straż Pożarna została powołana w 1908 r. Początkowo mieściła się w drewnianej szopie. Obecna siedzibę OSP wzniesiono na początku lat 60. XX wieku. Swoją wykładnię remiza zawdzięcza dokonanej na pocz. XXI w. przebudowie. <i>Jak nazywa się stojący przed remizą zabytkowy wóz strażacki?</i>
PK 2	Klasycystyczny budynek ratusza wzniesiony w 1821 r. wg projektu Hilarego Szpilowskiego. Tablica pamiątkowa. <i>W jakich dniach przebywał w Warce Tadeusz Kościuszko?</i>
PK 3	Pomnik hetmana Stefana Czarnieckiego, zwycięzcy spod Warki z 7.04.1656 roku. <i>Jakie dwa małżeństwa przyczyniły się do powstania pomnika?</i>
PK 4	Agniva to tradycyjne imię męskie, które wywodzi się bezpośrednio ze starożytnego sanskrytu i oznacza „zrodzony z ognia”. <i>Do kogo należy mieszczący się tutaj zakład fotograficzny?</i>
PK 5	Miejsce, gdzie stał dom, w którym mieszkał i zmarł Piotr Wysocki, jeden z bohaterów powstania listopadowego. <i>Kto, poza wareckim Liceum Ogólnokształcącym, opiekuje się tym miejscem?</i>
PK 6	Zbudowany w I poł. XIX w. budynek dworku. Przez pewien czas mieścił się tutaj oddział Muzeum im. Kazimierza Pułaskiego. <i>Czego dotyczyła umieszczona w dworku ekspozycja?</i>
PK 7	Odsłonięty w listopadzie 2007 r. pomnik Piotra Wysockiego autorstwa warszawskiego rzeźbiarza Andrzeja Bernera. <i>Co umieszczono na guzikach munduru pułkownika?</i>
PK 8	Otwarty w czerwcu 2026 r. Jabłkowy Plac Zabaw. <i>Jaki gatunek jabłoni posadzono przy jednym z dwóch wejść prowadzących na teren placu?</i>
PK 9	Tablice ścieżki edukacyjnej „Zabytki Warki”. <i>Jaki rząd władający wsią Winiary wymieniono po Zaborowskich, a przed Kurtzami?</i>
PK 10	Oddany do użytku w 1930 r. budynek Publicznego Gimnazjum nr 1 im. Stanisława Marciniaka. <i>W którym roku odsłonięto tablicę poświęconą patronowi szkoły?</i>
PK 11	Mural historyczny odsłonięty w 100. rocznicę odzyskania przez Polskę niepodległości. <i>Ilu szwedzkich żołnierzy ucieka z pola bitwy pod Warką?</i>
PK 12	Wykonany w 1979 roku i odwołujący się do ważnych dat z dziejów Polski pomnik „Krzyże Grunwaldzkie”. <i>W którym roku go poświęcono?</i>
PK 13	Pomnik Lotników Polskich walczących na wszystkich frontach II wojny światowej wg projektu Rajmunda Gruszczyńskiego. <i>W którym roku ufundowano stojący opodal kamienny krzyż?</i>
PK 14	Warecka „Kotwica” symbolizująca „morskie tradycje” miasta. <i>Na ilu metalowych słupkach wspiera się otaczający pomnik łańcuch?</i>
PK 15	Pierwsze bomby spadły na Warkę 1 września 1939 r., a już 8 września miasto znalazło się pod niemiecką okupacją. <i>Co znalazło się na pomniku między „nauką” a „honorem”?</i>
PK 16	Tablice ścieżki edukacyjnej „Śladami bohaterów historycznych Warki”. <i>Gdzie stoi bliźniaczy do wareckiego pomnik Kazimierza Pułaskiego?</i>
PK 17	Ciąg pieszo-rowerowy. <i>Jak nazywał się projekt, w ramach którego go wykonano?</i>
PK 18	Barokowa kapliczka słupowa będąca jednym z najcenniejszych zabytków sztuki sakralnej w mieście. Mieli ją wzniesić w 1660 roku żołnierze hetmana Czarnieckiego jako wotum dziękczynne za szczęśliwy powrót ze Skandynawii. <i>W którym roku wyprodukowano stojącą naprzeciwko stację transformatorową?</i>
PK 19	Park Saski z pomnikiem upamiętniającym ofiary „krwawej niedzieli”, będącej odwetem hitlerowców za likwidację dwóch konfidentów Gestapo. Wśród 12 rozstrzelanych był m.in. Henryk Jan Borkowski – ostatni przedwojenny burmistrz Warki. <i>Jak miał na nazwisko zamordowany 25 lipca 1943 r. magister?</i>
PK 20	Kościół pofranciszkański MB Szkaplerznej z zabudowaniami klasztornymi z lat 1652-1746. Znajdują się tutaj prochy ksiąg mazowieckich Trojdena I, Siemowita II oraz znanej z „Krzyżaków” H. Sienkiewicza księżnej Anny Danuty. <i>Ilu członków lokalnego ruchu oporu brało udział w pracy konspiracyjnej przeciwko okupantom?</i>
PK 21	Jedna z kilku dawnych studni miejskich Warki, zwana „Dziekanką”. Według legendy, kto skosztuje jej wody, na pewno kiedyś z powrotem tu wróci. Niestety obecnie, wg tabliczki, woda jest niezdatna do picia. <i>Jak daleko jest stąd do kościoła farnego – kolejnego punktu kontrolnego trasy?</i>
PK 22	Kościół farny św. Mikołaja. Jego budowę rozpoczęto na pocz. XVII w. W jego podziemiach pochowano przedstawicieli słynnej rodziny Ciołków, w tym rycerza-siłacza Stanisława Ciołka. W 2021 r. oficjalnie został on zaliczony do „Panteonu Bohaterów Warki”. <i>Kto prowadził parafialne Misje Święte po księżach Marianach?</i>
PK 23	Kopiec Powstańców Styczniowych 1863 roku, miejsce egzekucji ppłk. Władysława Kononowicza i jego dwóch towarzyszy. <i>Co się dzieje z narodem, gdy się go przycina i niszczy?</i>

Odpowiedzi należy przesłać na e-mail: trip.poczta@onet.pl lub za pomocą formularza.

Zgodnie z Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych, tzw. RODO), przesyłający wyraża zgodę na publikację na liście osób, które przebyły trasę na stronie internetowej <http://dreptus.pl>